

PERIÓDICH INDEPENDENT

de Literatura, Art, Noticias y Anuncis

Destinat principalment á fomentar lo progrés
é interessos de 'l Teatro de Catalunya

Preus de subscripció

En Barcelona. . . 1'00 ptas. trimestre
 Resto Catalunya. 1'50 » »
 Resto d'Espanya. 2'00 » »
 Extranger. . . 15'00 » l' any.

DIRECCIÓ

Viladomat, 164, 4.^{rt}, 1.ra

ADMINISTRACIÓ

Tallers, núm. 45, 1.er

Preus de cada número

Número corrent. 10 centims
 Id. atrassat. 15 id.
 Sucursal pera cartas y avisos:
 en l' Arxiu lfrich-dramátich de don
 J. Gelabert, Unió, 5, 3.er, 2.na.

LA CONVOCATORIA

pera 'ls Jochs florals d' aquest any

II Y ÚLTIM

Nostra campanya en favor de que 's procuri tenir una gramática oficial catalana, va adquirint creixent importancia, y això fa que poguem sentir gran satisfacció per haverla promoguda.

No és ja 'l President d' un Cos de Mantenedors que, com 'l il·lustrat Dector D. Joseph Ballari, escull la qüestió gramatical per tema de son discurs en lo solemne acte de la festa anyal: no és ja l' Excm. Prelat de Vich qui 'ns felicita y 's decideix á oferir un premi notable pera l' autor que resolgui la manera acertada de obtenir lo llibre que las manca; no és ja la preferent atenció que la premsa catalana posa en aqueix punt essencialíssim: és que tots aquets actes demostran que cada día 's va obrint pás la creencia de que la restauració de nostra parla seguint regles, —unas ó altrás, las que 's cregan millors—fixas, precisas, determinadas, pero úniques per' parlar be y sobre tot per' escriure ab un sol sistema, ha de ser a'l cap y á la ff, com venim sostenint fa temps en Lo TEATRO CATALÀ, la verdadera, la mes forta base de la columna que aguantar puga ab que no pot ésser indiferent.

Per 'xo 'ns satisfán las enhorabonas que verbalment y per escrit se 'ns donan; per 'xo tenim esperança de que 'l arbre de 'l catalanisme 's conservi ab vida y puga tenir demá mes ufanó de la que avuy ostenta, y per 'xo estem disposats á prosseguir nostra tasca, encaminada á que arribi aviat lo día que 's tinga 'l llibre y 's declari de text en las escuelas.

No hi fa res que las circumstancias 'ns obliguin á fer avuy, com qui diu, un compás d'espera; que

aqueit temps de repòs que ara podem tenir fins á entrar a'l vinent Abril, 'ns donará mes delit y mes coratge després si resultan infructuosos los esforços expressats en la Convocatoria de 'ls Jochs florals feta en lo Cartell de 'l present any.

¡Tant de bo que, á 'l contrari de lò que nosaltres y ab nosaltres altres creuen, la premura de 'l temps no s'én causa de que quedi sens disputar en lluyta honrosa lo que ofereix lo bisbe D. Joseph Morgades! ¡tant de bo! Perque ab la certesa que tenim de que, aixís lo donador com los Mantenedors, están molt disposats á premiar aquell treball que tinga prou mérit, si aqueix treball se presenta 's guanyará un temps preciós y 's padrá anar sobre segur per' alcansar l' altre resultat qu' ha de ser conseqüencia de 'l primer, ó siga de la obtenció de 'l llibre que 's premia.

Si aquest cas arriba, 'l catalanisme haurá donat un salt que li permetrá avansar en la missió patriòtica que 'l gufa, y enfonsará molt las arrels que durant la segona meytat de 'l sigle han donat vida á la idea regional.

Vingan, donchs, los mes entusiastas escriptors á la lluyta intelectual á que se 'ls convida; y tant aquells que se sentin ab coratge per' presentarse á la palestra dintre 'l curt temps que falta fins á Abril, com los que, no hen preparats, tenen no obstant la fany per dotar la causa de 'l catalanisme de tot lo que li falti per guanyador. la causa de 'l catalanisme será forta, y los segons sápigam que si no hi ha qui 's presenti á la palestra ó que si presentants'hi algú no 's dona 'l premi, la oferta no será per' il·lusoria, tota vegada que se 'ns diu oficialment per' il·lusoria, tota que si enguany no 's concedeix lo premi inducible, tell, lo doctor Morgades y Gili 'l sostindrà per' arribar, millorantlo y reformantlo si és precis, á ff de que 's logri 'l patriòtic desitj que á tots nos gufa.

Dónguinse ó no 's donguin, donchs, enguany lo diploma y las mil pessetas, podem tenir la fundació es-

peransa de que no hem de passar tant temps com alguns creyan en contar ab un nou element poderosíssim y de gran valua pèra que 'l catalanisme ilumini com radiant estrella d' Orient lo camí que podrem seguir per' arribar á 'l lloch ahont se troba la salvadora idea de 'l verdader patriotisme catalá, may renyit ab la sort de Espanya entera.

P. DE R.

REVISTA DE ESPECTACLES

Principal.—*Amores de un veneciano*.—Sentim que la primera vegada d' ocuparnos de la companyia de sarsuela que actúa en aquet teatre, tinguem que fer ús de 'l severisme en la crítica.

May 'ns és tan placívola nostra tasca com quant nos toca un' obra carregada de mèrits y bellesas. ¡Ab quín plaher agafem llavors la pluma y en las quartillas estampem nostras impressions!

En *Amores de un veneciano* hem d' obrar, obehint los dictats de nostra conciencia, d' oposada manera, so pena de passar per aduladors y parcials. Y aixó may ho ferem. La nostra independència en la emissió de 'ls conceptes artístich-musicals coneguda és de nostres lectors; y primer rompíam la ploma que cremar l' incens de la adulació á persona determinada.

Valguin aquestas manifestacions com desagravi á 'l dissentiment ab nostre un periódich d' aquesta ciutat, respecte 'l mèrit de l' obra.

Serveixin, donchs, las precedents ratllas d' exordi, y entrem á 'l fondo de nostre treball.

Los autors de 'l llibre *Amores de un veneciano* van estar desacertats en la concepció de 'l pretext. L' assumpto, á mes de que no és nou, tèn molts deixos de quènto de S. Calleja, ab sas ignocentadas y estranyesas, ab totas sas inverossimilituts y felseitats.

No hi ha, en nostre concepte, un personatge que tingui la necessaria solidès per' aguantar la mes petita proba analítica de son caràcter y missió. Tots coixejan, tots són inconseqüents.

Y si aixó es lo llibre ¡qué direm de l' obra de don J. Perez Aguirre?

Hem sentit obras desgraciadas per carèixer sos autors de las condicions suficientes, necessarias, indispensables; pero aquestas las han envoltat ab la modestia y la bona voluntat. En aquesta 'l Sr Perez se presenta com si fòs mestre sense serho (dispensí'ns lo diari á 'l principi aludit;) com si las melodias, la major part, fòssin d' éll originals, que no ho són; carregat de pretensions en presentar un treball de banda y orquesta, que no resulta; abusant en tota l' obra de 'l ditxós metall, que aixorda, pero fa vagnerista; pensant que aquellas modulacions (algunas de carre-rò per lò gastadas) causarian efecte en 'l auditori, quant per desgracia es tot lò contrari.

nos van recordar la introducció serveixen, carrer de 'n Robador; y aquells cops de bombo, timbals y timpani, 'ns indican la afició de son autor á 'l soroll.

Lo Sr. Pérez, á mes una superabundancia de pretensions entretindrem en citar un per un los nou ó vint números de música en los que la vulgaritat domina perque en cap d' ells hi várem sentir una cosa que valgués la pena de mencionarla.

En fi; 'l Sr. Perez Aguirre és un excelent profes-

sor de violi, que coneix l' instrument á la perfecció, dominant totas sas múltiples dificultats; pero Deu no 'l ha cridat pèra compositor dramátich.

La exacació, 'l primer día deixá molt que desitjar; en los demès, no ha passat de regular.

¡Ah! Se 'ns olvidaba: aquell *paso-doble* de banda y orquesta es terrible. ¿No 's podria suprimir? Creyem que sí.

—A la orden mi coronel és un verdader desfile militar. Ni la lletra ni la música tenen res de nou que valgui la pena.

No comprenem com aquestas pessas hi ha empresas que las acceptin. Son pessas que no pagan lo tret.

—ARMANDO DE LA FLORIDA.

Eldorado.—Segueixen en aquest teatre 'ls *tableaux vivants* atreyent numerós públich que aplaudeix la *troupe* de míster Bors.

Las obras que s'hi intercalan, totas són conegudes de nostres lectors.

Tívoli.—Ab las funcions de diumenge prop-passat se despedí la companyia Cubas-Las Santas que tan bona campanya ha fet en aquet teatre.

Lo públich, que era numerós y distingit, demostrá las simpatías que s' havia gnanyat en l' interpretació de las obras executadas durant lo transcurs de la temporada.

A UNA HERMOSA

¡Mireula... alegre sonriu,
La cara, ¡que boniqueta!
Ne 's igual á la floreta
qu' hermosa creix vora 'l riu.

Són sos ulls negres com móra;
blancas sas dents com marfil;
lo sen cos es un perfil
de una gracia encantadora.

Ne tèn ròssa cabellera;
són sos llavis com carmi,
y sembla que vulga dir
sa mirada riallera:

—¡A Deu cel de 'ls meus amors!
—¡A Deu vida de ma vida!...

¿No sabeu qui es l'atrevida?
¿No sabeu, eh? ¿No, senyors?

¿La coneixes, lector meu?
¿encara no sabs qui és ella?
Es... la mes gava donzella
de la vila de Manlleu.

RAMON VILA DALMAU

RATIFICACIÓ

Dijous de la passada setmana tinguèrem la honra l' iglesia de la *Abadía* mestre de capella de Franchi. La honra fou més agraída quant sabèrem era degut á nostra verídich article titulat *Historia*.

Hem de confessar, ans que tot, que sa manera de presentarse 'ns fèu gracia per lo correcte: fumaba un puro de deu céntims.

Sas pretensions eran modestas.

Volia, com si demanès poca cosa, que rectificàssim lo que d' ell diguèrem, respecte á haver sigut correctada pe 'l mestre Frígola una missa á gran orquesta.

Per mes que las rahons que alegá tinguessin tota la convencional forsa probatoria aportada per una part; per mes que 'ns dignés que 'ls papers, lo dfa de l' ensaig, *tots*, completament *tots*, estaban equivo- cals, gracies á 'l copista Sr. Roca; per mes que 'ns dignés que *ara* 'ns podria ensenyar la partitura sense una equivocació ni esmena; per mes que 'ns dignés que estava escrivint una missa de *Requiem* á veus solas; per mes que 'ns dignés que á Montserrat li ensenyaren de música y de dignitat (suposem se referia á la artística;) per mes que 'ns dignés que ja sabia d' ahont li venia 'l tiro, y que aixís li pagábam l' haver tocat en un funeral una composició nostra, nos *ratifiquem* en tots los extrems de que consta nostre article intitulat *Historia*...

Devant la débil negació de'l Sr. Goberna nosaltres hi posem la mes rotunda afirmació; devant la paraula de'l ex-organista de'l Palau de Bellas Arts, hi posem nosaltres nostra consciencia y 'l document que obra en poder nostre, firmat per mestre reconegut y respectat de tothom, que justifica plenament lo per nosaltres-asseverat.

Y... proa per ara.

ARMANDO DE LA FLORIDA.

Goigs á Sta. María de Ripoll

LLETRA DE MOSSEN JACINTO VERDAGUER

* Y MÚSICA D' AUTOR ANÓNIM *

L' il·lustríssim Prelat de la comarca vigatana, que tant se distingeix per son zel en pró de Catalunya y que tant se desvetlla pèra reconstruhir sobre la glacial indiferencia d' enguany los símbols de nostra fé, testimonis parlants de nostra grandesa, vius recorts de nostre amor á la terra catalana, no podia deixar en l' olvit la manera propia, indicada, única en que 'l poble que sent en son cor la devoció á María, 's prosternès a'ls peus de'l trono de tan excelsa Senyora y ab la parla que tant á Ella li agrada, implorés la seva divina gracia. No, no podia deixar l' excelentíssim senyor Bisbe de Vich que 'l catalá anés á Santa María de Ripoll sense poguer oferir á la Verge, com á mostra de sos catòlics sentiments, la expressió sincera, modesta, humil, si 's vól, pero expressió al fi, d' un catalá que ab veu franca y lleal y de'l fons de'l cor surtida, li endressa joyell de can- turias arrencadas per primorosas mans de 'l psalteri la Patria.

Pero si aixó 's proposá l' excelentíssim Bisbe doc- tor Morgades al' encomanar uns goigs per Santa Ma- ría de Ripoll a'l llorejat poeta mossen Jacinto Verda- guer y a'l músich que hi posá la melodia, ¿lográ son objecte? ¿Coadyuvaren poeta y músich á la idea del sabi Prelat?

Lo modest capellá de Riudeperas, l' inen- tregable exuberancia, rublerta de sava mística y vessant d' amor á la terra.

¿Quánta galanura y delicadesa!

La música no está á l' altura de la importancia de la idea, ni té prou ni suficients mérits per anar ager- manada ab aquella lletra. Son autor no ha tingut en compte que la índole d' aquesta classe de treballs és diferent de la que s' escriu pèra piano. La música co- ral popular té de fugir tant com sia possible de las

notas agudas pèra no forsar la veu de 'ls cantors: d' altra manera, 'l poble extrema la nota, y mes que canta, crida, baladreja. Es ben cert qu' en lo cas present no 's passa de'l *re* quarta ratlla, tónica, pero en la *Resposta* ab aquesta nota 's comensa y se 'n senten algunas.

Lo comensar ab una nota aguda no es usual en nostras cansons, ni convenient, tractantse d' una re- gular massa coral: lo ferho, tè d' esser d' un efecte desastrós.

Son anónim autor, que per altra part no debía quedar molt content de sa obra, ja que no hi posá son nom ni l' armonia que deu acompanyarla, podia pendrer per modelo las que 'l mestre Candi publicá en lo volum de *Cants religiosos*. Allí haguera vist que sempre 's val de las notas intermedias de'l acord, may de las altas, seguint aixís l' ayre peculiar de nostras cansons catalanas.

La part tipográfica es de primera, figurant per ca- becera un artístich medalló que enclou lo busto de la santa Mare y de son excels Fill.

Felicitem de tot cor al il·lustríssim y excelentíssim senyor doctor Morgades per la idea que tingué en fer escriure uns goigs á Santa María de Ripoll, y a'l preclar poeta vicense per haver fet ab sa obra un per- fecte modelo de poesia popular religiosa.

MODEST VIDAL.

Comprant uns guants

(De 'l natural.)

—Dèu la quart: á veure' uns guants.

—Sí, senyor.

—(Bona guanteria.)

—¿Cóm los vól?

—D' una manera

que no 'm vingan xichs ni grans.

—¿Vol té 'l favor de la má?

—Prou; hasta las dos si vól;

tingui.

—Gracias (¡Què mussoll!)

—¿Que 'm pren la mida?

—Ja está:

¿que 'ls vól de colò ó be negres?

—Voldria un color suert...

—Miri... si li agrada 'l vert...

—¿No té uos colors mes alegres?

—Vegi aquet.

—Es molt vermell;

¿Són de duració...? (¡Qu' es monal)

—No, que son de pell, y bona.

—Vosté si qu' es bona pell:

(¡Me sembla que l' he fletxadat)

—¿Vol que 'ls hi emprobi?

—¡Ahl sí, sí;

(Per 'xó vinch:) Li haig d' advertir

que á mi 'l guant ben just m' agrada.

—Donchs aquet: ¿vól té 'l favor

de...? (¡Què mussoll!)

—Potsé aquets

li serán estrets.

—Miri...

no m' agrada á mi 'l guant ample;

aixó 's dona.

—No, que 's paga.

—Vamos... dispensi...

—(¡Quin plaga,

—Vull dir que aixó ja s' aixampla.

—Vosté 's véu qu' és molt graciós.

—Potsé 'm dirá tatané.

¿'ls guants, són fets de vosté?

—No; són fets... de pell de gos.
 —De pell de mico no n'hi ha?
 —Sí; de micos com vostè.
 Ja están posats; ¿vèu que be?
 —Bravo! ¿quant li tinch de dá?
 —Sis pessetas.

—(Si qu' es car.)

Tingui.

—Be.

—Estiga boneta.

—Pássihobe: (Una pesseteta
 pe 'l gust de ferse'ls posar.)

J. ASMAARATS.

SECCIÓ DEL PIROTECNICH

S'ha rebut en la Redacció una carta d'una persona apreciable, que no està conforme ab lo comunicat publicat en nostre número anterior, de qual forma diu que protesta, y 'l califica de grosseria, perquè—diu la persona aludida—son autor no 'l firma.

¡No sabia jo que 'l no firmar un escrit en un periódich sigués grosser!

Per lo demès, sápigla la persona que s'ha servit remetre la tarjeta postal, que 'ls autors de'l comunicat són amichs, segons digueren, de'l senyor Bordas, y que precisament perquè 'ls dól que un amich se mostri injust ab la companyia Valero y s'expressi en forma tan grossera contra uns aficionats, com ho fa'l Sr. Bordas en *La Costa de Lleuant*, es per lò que van enviar lo comunicat.

Y com en ell no hi ha cap ofensa pèra ningú, no hi va haver inconvenient en publicarlo, aixís com ara no n'hi ha en donar compte de la protesta que s'ha rebut.

En vista de'l bon resultat que produheix,—segons pera qui,—un nou sistema que usa algú autor, (jeyl aixís se diu), no seria estrany que 's tractés de reformar la ley de propietat intelectual, en lo sentit de que 'ls autors a l'estrenarse'ls una obra, en lloch de cobrar pagám á algú sino ab diners... ab dinadas.

He sentit dir—y no surto fiador de la vritat de la noticia...;—he sentit dir que per l'estreno d'un drama, va ser regalada una silleria en proba de... etc., etc.

He sentit dir que per l'estreno d'un altre drama 's regalará algú moble de saló.

Seguint semblant sistema, 'ls ebanistas farien gran negoci, perquè augmentarian la venda de moblatje de valor. Jo m'alegraré que s'adopti aquet sistema.

Ho dich á fé de pirotécnic.

Si; perquè si s'arrela, probaré d'escriure un drama, basant l'èxit en los finals d'acte ab castells de focs y llum Drumont.

Y com jo 'n fabrico, las empresas no tindrán gasto extraordinari, perquè podré regalar los tochs, com á dret d'estreno que pagaré en lloch de cobrar per la representació.

¿Fá que está bé?

Lo PULVORISTA.

SECCIÓ DE MONTEPIÓS

A continuació publiquem l'acort pres per la Comissió de Directores de Montepíos en la sessió que va celebrar dimars passat.

«La Comisión de Directores de Montepíos, nombrada en la Junta magna celebrada el día 20 de Enero último, el mayor acierto su cometido, en realizar con todos é ideas que se presenten por escrito, de conseguir la verdadera unión de esta clase de asociaciones benéficas.

«Los trabajos podrán presentarse hasta el día 15 de Marzo próximo y dirigirse al Presidente de la Comisión, D. Fr. que 'ls Directores é individuos de las

Es de no 's descuydarán de pèndrer part en una germ important com la que 's va confiar á dita Comissió, y que enviarán los projectes que pogan ser garantía de l'auxili mutuo.

—Diumenje va tenir Junta General la antiga germanat de S. Francisco de Paula. De 'l estat de comptes que va ser aprobat, resulta que á fi de 1894, hi havia en Caixa passó de 3.000 pessetas.

Va discutirse si procedia 'l pago de subsidis á D. Joseph Fornells, haventse acordat que no per pertenéixer á dos germanats, á mes de la de S. Francisco, sent aixís que 'l Reglament sols faculta per ser d'un altre Montepío.

En cambi 's va resódrer que 's pagui a l'associat senyor Fábregas á pesar de que va surtir de casa avans de donarse d'alta, perquè va tenirse en compte que li va ser precis surtir per anar á casa d'un metje oculista.

Per últim va ser reelejida la Junta Directiva.

—Los Montes de S. Roch y S. Tomás celebrarán aviat las Juntas Generales y en ellas s'haurá de tractar de un assumpte delicat de l'andador.

—Demá ha de quedar constituida la Comissió de revisió del art. 13 de 'ls Estatuts y de Reglament interior, nombrada per la Junta General de *El Amparo Moderno*.

—D. Jaume Martí ha sigut nombrat cobrador interino de *El Amparo Moderno*.

—Dintre pochos días la Junta de Govern de 'l *Montepío Catalá*, discutirá las bases per ampliar á tota la provincia 'ls beneficis de dita germanat.

—Preguntas respecte á Montepíos:

¿Han cumplert todas las asociaciones de socorro mutuo existentes en aquesta provincia avans de la promulgació de la Ley de Juny de 1887, lo disposat en l'article adicional de la Ley citada?

Si n'hi ha alguna ó algunas que no han cumplert, ¿se 'ls ha aplicat lo que prevé 'l citat article adicional á que hem fet referencia? ¿O n'hi ha potsé que existeixen y funcionan contra las claras, terminants y categóricas disposiciones de 'l article 3r.?

Assumpto es aquet de molta importancia y que convé posar en clar, á fi de que, si alguna (com se 'ns assegura) no está dintre la ley, deixi d'existir ó 's reformi pèra que pogan tenir validés los actes que realisi.

BELLAS ARTS

Saló Pares.—En aquet local hi há actualment un quadro representant la Rambla en dia de *Rua*. En son primer terme s'hi véu una carretela ab elegants damas y una máscara que figura parlar ab ellas.

Es obra notable per la composició, dibuix y color. Felicitem á l'autor Sr. Boyra.

Un altre quadro de paissatge ben combinat y de sorprendent efecte, acredita á son autor Sr. Larraga.

Un retrato de cos enter ab molt ben combinats clars y obscurs, es també preciós.

També hi ha dos quadros d'escenas típicas d'Andalusia, ben fets, y dos marinas á la acuarela, de Meifren, á qui no hem de alabar perquè es ben conegut de 'ls intel·ligents.

Resumint direm que no hi ha avuy molt que siga nou; mes lo que hi ha es bo.

J. S.

UN QUÈNTO SATÍRICH

Lo nou setmanari *La Razon*, que ocasiona la mort d'algú company, publica en la segona plana de las cubiertas de son primer número, una historia que 'ns ha fet venir á la imaginació un quènto que podríam darne *Comedia sin desenlace*, perquè se refereix á uns fets que no van passar en temps de la picó ni de *Mari Castaña*, sino en aquells días en que ab lo títol apuntat va donar un'obra á la escena D. Miquel Echegaray; quals fets són per ara

una comedia sense desenllás, per més que ja hi ha hagut algunes víctimes, una un moliné y un' altra un Simon Cirineu, que no es de l' Ombra.

Veus hi aquí'l quènto:

«Una vegada era un rey... ¡Ay, nò! Era un botiguer de robas catalanas, totes fetes en son establiment. Tenia una noya que's deya Idea y la volia casar aviat pera que fructifiqués. Tenia a mes un dependent; aquet, que a'l principi cobrava, va enamorar-se de la Idea, y com lo negoci de la casa anaba malament, va aconsolar-se de treballar sense cobrar mentres no hi hagués ganancias.

La jove Idea era simpática á molts, y aixó portaba parroquians á la botiga.

Un altre dependent, veient aixó y tramant apoderarse de la noya, un dia va regalar-li un vestit, procurant que se'l posés cada diaspate per lo menós.

Y com aqueix vestit era també de roba catalana encara que de colors virolats (la que venia'l pare era blanca), y ademés lo segon dependent havia costejat la modista y's va brindar á pagar las remuntas, l' pare va censentir que la filla's posés lo vestit.

Pero d' aquet vestit, lo dependent si se'n havia fet, per exemple, quatre duros, portant-lo la Idea podia treure'n vuyt; mes per aixó li convenia apoderarse de la filla de'l amo de l' establiment de robas catalanas.

Per véurer, donchs, si ho lograba, va apoderarse primer de la voluntat de'l fadrí principal que era'l mes antich y era també bon amich de'l amo.

Y l' va tentar oferint-li una part de las ganancias que deya li produhiria l' vestit de color regalat, quals remuntas havian de ser pagadas en últim cas per varios companys amants de figurar y donarse llustre.

En aixó l' pare, que á copia de treballar y pensar molt havia augmentat la venda, convensut de que ab mes capital li pendria encara mes volada á ciutat y podria fer envios á fora, buscá un socio, y ja casi l' tenia, quant l' encarregat de la direcció de la botiga va entrar en pactes ab lo fundador de l' establiment, fent prompte un conveni en virtut de'l qual dependent y amo formarian societat, etc, etc.

Vingan circulars; vingan plans; vinga una part de'l diner que s' havia obligat á portar l' antich fadrí major; vinga acomentar un xich la parroquia per un cantó encara que apartant-se algú de ls primitius clients; vinga treballar tots ab molt zel; vinga presentar bon aspecte, y vinga somniar truytas l' exdependent ja participa de'l negoci, y... vinga créurer que aviat formarian los gossos ab llangonissas.

¡Ah! L' exdependent va indicar que li convenia semblar ell l' amo; mes aquet no ho va voler. ¿Portaba quá?

Ell no era pas torero, era un bon senyor; pero ja ho veurem.

La joveneta y patriótica Idea estaba contenta, son pare satisfet. L' exfadrí entusiasmát y l' altre dependent cuidant-se de'l vestit de color, perque, com que era iveru, no's costipés la filla de'l amo primitiu.

Los dos fadrins, contant secretament ab la adhesió de un tercer, van pensar que l' que tenia interessos á la casa armés rahons demanant, y casi exigint, tenir ell á casa seva una nota de ls compradors y á més los domicilis de tots un per un.

—Vull semblar l' amo,—havia dit.

—Vull los noms y ls domicilis—ara deya.

—Lo vestit ja es cosa meua—afejia l' altre solto veu.

—Semblaré amo.

—Tindrás los domicilis.

—Lo vestit ja es bon meu.

—Meua es la Idea—cada hu deya apart.—

Mes lo pare—que tenia la fé de batisme,—com la nena era menor d' edat, d' aixó se'n rava.

Y feya paper de fadrí que l' fadrí digué:

—Ja veurá, anem á caps; vull cantar-li las quaranta.

—No juguem pas á tutti; y si per cas, jo tinch l' as y l' tres de trunfo.

—Donchs jo'ls vull Vosté quedí's las otras cartas, perque aquestas...

—Donchs no las deixo.

—¡Basta de joch ja!

—Basta si vól; pero avans pensis'hi.

—Ja ho tinch prou ben pensat.—

L' altre apart reya.

—Basta, donchs. No vull estarhi mes aquí.

—Ja pót anarse'n.—

Y varen buscar un mosso de la casa, fentli donar la llista que se'ls havia negat.

Com que l' mosso hi vá cáurer, volian ferse'l seu.

En aixó, ls dos fadrins y l' tercer s' escuran las butxacas y treynt monedas, reuniren entre tots uns cinch-cents céntims.

—Ja n' hi ha per lloguer: busquem botiga.

—La meua es bona. Jo la deixaré.

—Ben dit, qu' així pescarem algú parroquí de ls antichs que ja'ns coneixen.—

Arroglan una caixa que semblaba la caixa de las animas, fan véurer que s' plegará l' establiment primer, que n' plantarán un de nou...

Cops de bombo, gran pasa-calle, crits, buscar fadrins no ja pera vendrer, sino pera comprar, perque no falta d' aquests qui adquireix cinch, deu y fins quinze pessas de tela cada trimestre, y ¡¡¡pasa pilili! Ab molta petulancia obran la Gran botiga de robas de Catalunya y d' agullas de cusir de la fábrica Pelayo.

L' altre ho sab, se contrapunta y diu: ¿Vosaltres roba y agulla? Donchs jo á cada comprador li daré mitja taronja de ls horts d' un senyor rich d' aprop d' Arenys.

Y ab aquet cop me'ls axafa la guitarra.

..

Obriren la botiga; quedaren sense agullas, pero no acabarem las agallas, fins que'ls las va acabar lo procurador, dient «no hi ha mes género» y obligantlos á plegar.

Ilavors van mudar de casa y's van buscar botiga á l' Ensanche y pis á l' interior, y a'l poch temps tornaren á tenir robas de Catalunya y en compte d' agullas feyan altres regalets de poch mérit que'ls permetian fer la viu viu.

Per fi tingueren de deixar la botiga de l' Ensanche y refugiarse, valentse d' amistats, en un altre establiment ahont trobaren albech.

Y mentres tant l' amo de l' antich establiment se conserva-bó, y ja ha casat la filla ab un senyor molt caritatiu y acompassiu pe'ls malalts pobres, qui ha vist que cada dia l' establiment val mes, y l' casament va ser benehit per un sacerdot mes que ilustre, y viuen en santa pau, y cada dia hi ha mes parroquians, y pótser los fruyts de'l matrimoni serán útils á la verdadera felicitat de la terra ahont han nascut.

Los altres... no han trobat lo de senllás de'ls seus treballs. A'l contrari, cada dia l' llas es mes fort y potsé acabar á per escanyarlos.

Aquí acaba'l quènto. Qui sigui confrare, que prengui candela.—U. C. B.

BIBLIOGRAFÍA

Biblioteca popular catalana—Tomo VIII: poesias serias y humorísticas d' en JOSEPH VERDÚ.

Com la donzella que ab afany espera l' arribada de son enamorat, esperábam nosaltres la surtida de'l volum que'ns ocupa, creyent que seria de las recomanables condicions de ls set anteriors; y, no'ns equivocárem, en vritat, ja que val y á pesar de no ser de'l tot novas las composicions qu' estoja, tindrem lo pler de véurerlas y possehir las en un aplech, y saborejarlas.

Comensem per fullejar las serias y'ns trobem ab la *Cansoneta* que, á nostre humil parer, és la méllor; y'ns embaladim ja a'l principi, ab aquella estrofa:

anónt fan caixas de morts
negras y blancas.

¡Que n' es de bella! x... s fa gens pesada, ans a'l contrari, voldriam que fós inter... able; perque son autor se sab mantenir á una altura... able.

No és menys agradosa *Lo Cisteñable*.
ens recorda una balada d' en Briz, qandre y encisant, recordem lo titol.

Luego'ns trobem també ab una que l' ar... bellísim; d' un galán que véu passar per son... es una nina y se'n enamora y's troba ab l' inconvenient no saber la casa.

«Me'n so enamorat
y no se la casa.»

Com que no pretenem fer un anàlisis de cada una, 'ns limitem a dir que las serias són dignas totes de ésser llegidas pels aficionats a las lletres catalanas; a pesar d'haver-hi alguna que 's rëssënt de vulgarismes; mes eixas són pocas.

Las humorísticas portan la marca de son nom; xistosas a pesar de trobarse-hi alguna de un poch... pro la majoria volen, sobre tot, aquella titulada: *La cansó de 'l manyá*, que un s'hi daleix llegintla, ab aquella escaygada posada:

«Menestralas de la vila,
las que la virtut vigila,
las que sòn per maridar,
si marit cerqueu, judici;
cerqueulo que tenga ofici,
si pot ser fadrí manyá.
Jo, que 'n tinch l'aprenentatje,
temps que sòch fadrí major:
a la que 'm dò prometatje
[válga'm Deul l'hi dono 'l cor.
'Sent fadrí manyá
no mancará feyna;
'sent fadrí manyá
no mancará pá.»

Una munió d'altres se 'n troban en lo llibre; y, a la vritat, trobèem estrany que hi manqui la *Cansó de 'l cansoner*, de 'l propi autor; qu'es la que 'ns agrada més de totes las humorísticas, y ha sigut aplaudida en varias vetlladas ahont ha sigut llegida.

'Ns olvidábam de mencionar aquella quin estrivillo diu:

«Val mes que no 'm casi,
que 'm quèdi fadrí»

Posem punt final a aquesta revista, recomanant lo llibre a'ls llegidors, en la seguritat de que 'n quedarán vèrament satisfets, y honrarán d'aquest modo a l'autor (q. a. c. s.) tributantli una memoria.

ANTÒN BUSQUETS Y PUNSET.

REPERTORI DE FORA

Mataró 11 de Febrer.

Los dissaptes per tots los cassinos y socie'ats hi ha grans balls de màscara. De teatro també va regular. Per ara la companyia de ópera que dirigeix D. Esteve Puig va guayantse las simpatías per lo bé que ho despenyan. A la tarde en Euterpe se representá *Carmen* pe'l Sr. Gasparini, Rovira y Leoni, baix que la temporada passada ja 'l várem aplaudí per la gran veu y talent que té la Sra. Castilla també es artista que val. A la nit en lo teatro Principal se representá *Favorita* pe'l tenor Sr. Morera, la Srta. Maria Ketti y 'l Sr. Rovira, Leoni y Bové que també deixaren contents a'ls espectadors.

Aquesta temporada los prospectes diuen «el timbre móvil a cargo del público» y es vritat: nos costa 10 céntims més. Dissapte dia 16 en la societat Nova Constancia 's farà el ball de'ls casats, que crech que será de primera: principalment se sap que hi aurá augment de orquesta.—E. R.

SALÓ DE DESCANS

La Trompeta, setmanari que surt a llum en Reus, publica desde l'últim número revista teatral de Barcelona, corresponent aixís a'l favor de sos lectors.

—Las distinguidas societats de Reus per haver introduhit tal millora.
—Las distinguidas societats de Reus per haver introduhit tal millora.
—Las distinguidas societats de Reus per haver introduhit tal millora.

—També la llul lo teatro Romea, prepara per lo próxim dim presentarse ab la clásica barretina catalana que 's prenguin part en la festa.

—Demá en la societat *La Nueva Lira* tindrà lloch una escullida funció catalana, ab lo drama en un acte *Lo mártir de'l honor*, la divertida comedia de D. Ricardo Mallorquí, *De una a tres*, y la pessa *Un pollastre aixelat*.

—En lo Saló de Cent hi hagué dissapte un concert ab motiu de la repartició de premis a'ls alumnos de la Escola Municipal de Música.

Se 'n portá la palma 'l jove Sr. Balasch en l'aria de *Manon*, que va cantar ab sentiment y gran afinació. Molts altres deixebles van evidenciar sas facultats y la utilitat de la Escola.

En altre concert donat lo dia 10, a la tarde, en lo Saló de Bellas Arts, va estrenarse una composició per' orga y orquesta. La autora, Srta. Barberán, ha fet un' obra de gran efecte per sa estructura y va ferla lluhir per la valentia en dirijirla.

Va meréixer los honors de la repetició. També 's va executar un inspirat idili; lletra de Mestres y música de Rodoreda, prenenthi part tots los deixebles de abdos sexes y distingintse las Srtas. Barrientos, Ri-sueño y Margarit y 'ls Srs. Balasch y Saigü a'l cantar a solo las diferents parts de l' idili.

Los coros de senyoras, homes y noys mereixeren aplausos, no menos que 'ls autors, a'ls quals felicitem.

Demá se repetirá aquet concert.

CERTAMEN LITERARI CAVILACIONISTICH

PREMIS

Primer. Se premiará ab la inmortal obra *D. Quijote de la Mancha*, en cinch tomos, que ofereix lo redactor que firma Jo, a'l que resulti autor de la mellor colecció de xaradas, en prosa ó en vers, que passin de dos sílabas; entenentse que la colecció no ha de baixar de sis, ni passar de dotze y que en igualtat de mèrit será preferible la que tinga mes número de sílabas y presenti mes riginalitat.

Segon. S' adjudicará un premi consistent en un ob-jecte d'art alegórich, ofert pe'l conegut fabricant... de xaradas D. J. Staramsa, a l'autor de la mellor colecció de xaradas qu' ofereixin mes novetat de forma, escritas en vers, y que no baixi de tres ni passi de sis.

Tercer. Guanyará una dotzena de produccions diferents en un acte, l'autor de la mellor dotzena (de frare) de geroglífichs combinats ab lletres, xifras, signos gramaticals, matemátichs ó d'altra classe, ab tal que sigan de fácil impressió sense necessitat de clixés.

Quart y últim. Se donará un premi consistent en nn busto de guix bronzejat, a l'autor de'l mellor romans humoristich, que no passi de 120 versos, ensalsant l'art de las cavilacions.

S' admeten treballs durant lo terme d'un mes a contar desde la fetxa, y aquets haurán d'enviarse a la Direcció (Viladomat, 164 4rt, 1.º)

Barcelona 8 de Febrer de 1895.

CASAS RECOMANADAS

Sastrería teatral, de Francisco Tey, successor de Joan Baret, Sadurní, 14, 1er.

Magatzem de pells de **J. Pous**, Princesa, 13.

Sastrería de teatros, de E. Vasallo Malatesta, Asalto, 14.

Botiga de calsat de **Francisco Grau**, Plassa de Santa Ana, 23.

Fotografia de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercer.

Sastrería de teatros de **J. Guitart** successor de Fernan-do Doménech (a) Ros. S. Rafel, 16, 1.º.

Taller de atrés de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.

en 1812.) Gran magatzem de marroquins (Casa fundada

Llibreria **Farriols**, Call, 11.

Máquinas **Santasusana**, Carme, 81.

Tallers de **Forn y Feliu**, Aragó, 244.

Farmacia de'l **Dr. Pizá**, Plassa de'l Pi, 6.

La Imperial, Conde del Asalto, 25.

Magatzem de Música de **Joan Ayné**, Fernando VII, 51.

Arxiu teatral **Bonnín**, Passatje Madoz, 5, 3.º

Sastrería **Puncernau**, Hospital, 107.

Tenda de robas **El Barato**, Riera Alta, 10.

Imp. Pujol y C. - Tallers, 45